

7. CARTALEANU, T., GHICOV, A. *Predarea interactivă centrată pe elev*. Chișinău: Știința, 2008.
8. COSTEA, O. *Didactica lecturii: o abordare funcțională*. Iași, Editura Institutul European, 2006.
9. CRĂCIUN, C. *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*. Deva: Emia, 2004.

VEHICULE MAGICE ÎN MITOLOGIA LUMII

MAGIC VEHICLES IN WORLD MYTHOLOGY

*Victoria Baraga, dr., conf. univ.,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău,*

*Victoria Baraga, PhD, associate profesor,
"Ion Creanga" SPU from Chisinau
ORCID: 0000-0002-5131-0813*

CZU: 398.22(100)

DOI: 10.46728/c.v3.25-03-2022.p18-24

Abstract

The plurality of mythical thinking allows for a wide range of perspective approaches. We propose a direction related to the technologies evoked in the coordinates of the mythical universe, namely magical vehicles. We will focus on the most commonly used means of transportation, such as the flying chariot, the magic carpet, the Indian Vimana, etc., but also on the original technologies such as the caduceus, the golden ram or the flight shoes. In investigating the topic, we used texts from universal as well as from Romanian mythology. This research allows us to reconfirm the precious polysemous message of myths, in this case from the perspective of miraculous mythical vehicles.

Key-words: mythical technologies, magical vehicles, the flying chariot, the magic carpet, the polysemy of myth.

1. Preliminarii. Polifuncționalitatea mitului oferă o gamă variată de perspective de abordare. Propunem o direcție ce nu vizează esența mitului, dar incită și ea un viu interes, e vorba de evocarea tehnologiilor în ansamblul relatărilor mitice. Susținem cu tot dinadinsul, interpretarea lui Mircea Eliade în ceea ce privește semantica mitului, a conceptului de sacru încifrat în istoriile mitice; precum și cea a lui R. Barthes, care afirmă că mesajul mitului trebuie căutat în alt sistem semiologic decât în cel literal. Ne bucură rezultatele cercetărilor în domeniul fizicii cuantice, care descoperă realmente existența sacrului, dar și perspectivele veritabilei transdisciplinarități promovată de B. Nicolescu. Totuși vom încerca să investigăm un subiect, care se înfățișează cameleonice: cu aplicații realiste și, în același timp, cu înțeles sacru. Mitologia lumii ilustrează multe exemple ce țin de funcția tehnică a obiectelor utilizate de divinități, semidivinități și eroi. Receptarea ustensilelor mitice de obicei duce la două extreme fie cea de banalizare (prozaizare), fie de sacralizare (fetișism, cargo cult, totemism etc.). Obiectele întâlnite în mituri, basme sau legende pot fi clasificate în câteva grupuri distinctive: mijloace de deplasare, dispozitive de informare, instrumente muzicale, unelte de muncă, obiecte magice, arme și scuturi etc.. În continuare vom aminti cele mai cunoscute mijloace de mobilitate, contextul în care apar, funcționalitatea și semnificația acestora.

2. Categoriile de vehicule magice întâlnite în textele mitice.

a) **Carul.** Cel mai răspândit mijloc de transport în mediul rural a fost carul, care reprezintă un vehicul cu tracțiune animală, de obicei e dus de boi, vorba cântecului „Car frumos cu patru boi...”. În mentalitatea populară carul s-a fixat ca un prototip al transportului situându-se în subconștientul colectiv drept un vehicul universal. Atunci când se transmit mesajele mitice se recurge la un limbaj cu terminologie consacrată. În acest sens, carul, alături de alte miteme, precum: arborele, soarele, ochiul etc., ocupă un loc important în sistemul de comunicare mitică. Astfel, de la vehicul terestru încăpător, grație asocierii funcției de transportare, semantica carului se extrapolează și la vehiculele aeriene. În mentalitatea mitică ideea unui car zburător este primită ca atare. Motivul carului celest îl întâlnim în mitografia mai multor popoare: în Vedele indiene, în textele ebraice, chineze, în literatura greco-latină, în miturile scandinave etc. De acest vehicul miraculos beneficiază atât zeii, cât și eroii mitici sau literari.

Carul solar este un arhetip clasic ce exprimă deplasarea soarelui pe bolta cerului de la răsăritul astrului până la asfințitul acestuia. Mitologia greacă relatează despre *Helios* (*Sol*, denumit în mitologia romană) – divinitate solară – un tânăr chipeș și voinic, care vedea și auzea totul. Sosirea sa este anunțată de către Aurora. În fiecare zi, cu carul său tras de patru cai, Helios parcurge bolta cerului, iar seara își răcorește caii înfierbântați în apele oceanului, apoi se odihnește într-un palat de aur. Cu oceanidele Perse și Clymene are mai mulți copii, care îi păzesc cirezile de boi. Se spune că Helios i-a permis fiului său Phaethon să conducă un car deal său, dar pentru că acesta nu avea suficientă experiență în conducerea cailor împrăștia foc pe pământ, încât Zeus a fost nevoit să intervină cu un fulger. Alte surse grecești identifică divinitatea solară cu *Apollo*, care este zeul luminii, al armoniei universale, al profeției și respectiv protector al poeziei și muzicii. *Selena* este o zeiță din mitologia greacă, care personifica Luna. Mentalitatea mitică o concepe ca pe o femeie deosebit de frumoasă, care parcurge bolta cerului fiind purtată de un car de argint. *Carul lui Zeus.* Dacă carul solar și cel selenar parcurg curbe regulate, atunci carul fulgerelor și tunetelor al lui Zeus este un vehicol zgomotos, care e liber în traectoria sa.

Potrivit textelor ebraice [1, 4 Regi 2, 11], *Sf. prooroc Ilie* a fost înălțat la cer într-un vârtej cu car solar cu cai de foc. Conform primelor reprezentări creștine, *Iisus* este noul soare și carul zeului solar este tras de patru cai, care reprezintă patru puncte cardinale exprimate simbolic prin cele patru brațe ale crucii. Legendele Orientului Mijlociu îl prezintă pe *Mithra* în postura de zeu al luminii și al Soarelui, carul său este tras de cai albi. Datorită miilor de ochi și urechi, cuprinde întreg universul și va împlini Judecata de Apoi. O zeitățe frigiană - *Attis* sau *Atys* – simboliza soarele, dar și reînvierea vegetației. Tot aici se înscrie și barca solară egipteană, numită *Barca zeului Ra*.

Carul Mare/ Carul Mic. Dacă ne conducem de cosmismul mitic ce prezintă bolta cerului, pe care atârnă stele decorative dar și rotesc constelații, atunci cele două constelații sunt niște vehicule hiper-performante cu rotație fixă.

Carele celeste indiene. Printre vehiculele zburătoare menționate în textele indiene se cuvine să amintim de *Carul lui Indra*, care era iute și respectabil, care apărea pe „cer ca și cum ar fi despiciat norii, umplând zările lumii de zgomot aidoma tunetului unei uriașe furtuni” [3, p. 308] „El mergea pe un drum nezărit de muritori, nici chiar de tagma dreptilor. Văzu acolo mii de care uluitoare la chip: nu era acolo lumină de foc, de lună, de soare; cei care ajunseră la

(marea) curăție, luminau din sine, ca stelele, și se zăreau trecând pretutindeni care sclipitoare.” [3, p. 308]. În marele mitografii indiene precum *Mahabharata*, *Ramayana*... întâlnim variate corăbii zburătoare cu construcții și dimensiuni diferite, care poartă denumiri variate: *Vimanas*, *Puspaka*... Se cuvine să menționăm că aceste vehicule aeriene sunt prezentate nu doar în aspectul lor vizibil. Se descriu detalii tehnice, care contribuie la mobilizarea aparatului: „corpul carului trebuie să fie puternic și trainic, fiind înjghebat din lucruri ușoare și semănând cu o mare pasăre în zbor. Înăuntru se cuvine să se pună o instalație cu mercur și sub ea alta de fier, care s-o încălzească pe cea dintâi. Prin mijlocirea puterii ce se ascunde în mercur și care pune în mișcare viforul purtător, omul aflat înăuntru acestui car poate să străbată în zbor mari depărtări prin cer în chipul cel mai uimitor. Patru vase trainice pentru mercur se cuvine să fie așezate înăuntru. Când ele vor fi încălzite de focul călăuzit de alcătuirile de fier, datorită mercurului, carul va dobândi o putere de mișcare ca a trăsnetului. Și numaidecât carul se va preface într-un mărgăritar pe cer” („*Samaranganasutradhara*”) [4, p.125]. Alte texte tratează antigravitația sau tehnici folosite în navigarea spre alte planete. Totuși lucrurile de amănunt nu se menționează pentru a păstra lucrurile în taină, ca să nu nimerească pe mâna răufăcătorilor. În „*Rig Veda*”, „*Puranas*”, și alte texte sacre se prezintă utilizarea frecventă a carelor celești, bunăoară relatându-se despre regele Rama: : „La venirea zorilor, Rama, luând carul ceresc Puspaka pe care i-l dăruise Vibhishana, s-a pregătit de plecare. Acest car mergea de unul singur. Era mare și frumos ornat. Era înalt și avea două etaje de camere cu ferestre... Când s-a ridicat în aer și a pornit, în urma sa s-a auzit un sunet melodios. (...) carul Puspaka, care seamănă cu soarele, aparține fratelui meu. El a fost cumpărat de către puternicul Ravanna. El zboară prin aer, putând să ajungă oriunde vrea gândul tău. Seamană cu un nor luminos de pe cer și a fost construit de către marele Vishvakarman. (...) Mai apoi, Rama, gata să se întoarcă acasă, în Ayhodia, în nordul Indiei, a invitat-o pe Sita, pe Lakshmana și pe Hanuman, precum și pe mulți dintre războinicii care au participat la lupta împotriva lui Ravanna, să se urce la bord. În 3 zile, el a parcurs cei 5000 de kilometri care îl despărteau de palatul său” [5].

Imaginea și funcția vehiculelor denotă caracterul posesorului. Forma, culoarea sau de cine este tras carul posedă o conotație simbolică. „carul lui *Zeus* este tras de vulturi; cel al *Iunonei*, de păuni; al lui *Apollo*, de cai; al *Athenei*, de inorogi; al lui *Dionysos*, de țapi; al *Afroditei*, de lebede sau porumbei; al lui *Hermes*, de berze; al *Artemidei*, de cerbi; al lui *Hefaistos*, de câini; al lui *Ares (Marte)*, de lupi; al *Cererei*, de dragoni; al *Cybelei*, de lei.” [2, v.1, p. 251]. În mitologia nordică, zeița frumuseții, iubirii și fertilității, *Freya* parcurgea spațiul celest grație unui car tras de pisici. *Flidais* zeița fertilității și a bovinelor din mitologia irlandeză, conduce un car tras de cerb. După ce și-a ucis copiii, vrăjitoarea *Medeea* din mitologia greacă, pleacă la Athena la viitorul ei soț împăratul Egeu, pe un car purtat de dragoni înaripați. Zeul norvegian *Thor* avea un vehicul magic tras de capre.

b) Caduceul este un simbol străvechi întâlnit atât în antichitate, Evul Mediu, dar și în epoca contemporană. El este reprezentat de un toiag în jurul căruia se încolăcesc doi șerpi în partea inferioară fiind uniți, iar în partea superioară distanțându-se formând o pâlnie, în a cărei vârf se află o pereche de aripi și un coif. Caduceul semnifică *toiagul heraldului*, îl întâlnim în mitologiile mai multor popoare. În mitologia greacă acest sceptru era purtat de *Hermes*, echivalentul său în mitologia romană era *Mercur*, care-l ținea în mâna stângă. Hermes exercita funcția de mesager al zeilor, protector al negustorilor și călăuzitor al morților. Astfel caduceul este un simbol al negocierilor, diplomațiilor sau al tratativelor echilibrate, respectiv al păcii.

Caduceul a fost primit în dar de către Hermes de la Apollo în schimbul lirei confecționate dintr-o cochilie de broască țestoasă. Se spune că acest toiag magic ar fi avut capacități uimitoare de a-i trezi pe cei adormiți și de ai adormi pe cei treji. Ba mai mult, acest efect magic se referea nu doar la starea de conștiință ci și la voiajul între lumi, putea ucide, dar și putea readuce la viață. Am putea afirma că caduceul, vorbind în limbajul transdisciplinarității, avea puterea de a transcende diferite nivele de realitate; adică este un vehicol intermundan. În imnurile homerice, caduceul mai este numit *toiagul auriu*, fapt ce poate fi interpretat în mai multe sensuri: materialul din care este confecționat, cunoscând interesul misticilor pentru aur ca metal sacru, sau efectul de iluminare produs de acesta la nivel fizic și spiritual. Corelarea dintre caduceu și mercur în calitate de element chimic, sporește misterul acestuia, ajungând de mare preț în mai multe domenii mistice – alchimie, astrologie, teologie sau medicină, în sensul tradițional și nu cel curent al termenului. În aceeași ordine de idei, conform buddhismului esoteric, caduceul reprezintă axa pământului, iar cei doi șerpi exprimă energia Kundalini, prin urmare, caduceul este un simbol al dobândirii energiei pure. Astfel, caduceul nu reprezintă doar un simbol al mesagerului păcii și armoniei, ci constituie un ghid al evaluării spirituale oferind instrumentariul necesar. Pe de altă parte, cei doi șerpi ai simbolului pot fi asociați spiralei duble a ADN-ului, care încifrează mesajul genetic, deci este un concentrat informativ și energetic. Prin urmare, actualmente, caduceul reprezintă doar un simbol al activităților laice, iar practica marilor inițieri și cu atât mai mult funcția sa de vehicul, s-a pierdut în negura vremurilor, cel puțin pentru lumea contemporană.

c) **Berbecul cu lâna de aur.** Legenda agronautilor relatează despre un obiect cu proprietăți miraculoase, e vorba de *berbecul cu lâna de aur*, pe care Frix l-a adus drept jertfă lui Aetes și în pădurea în care era venerat Ares, a sacrificat berbecul cu lâna de aur într-un arbore. În numele acestui obiect râvnit s-a organizat o întreagă expediție. Inițial a fost ales Heracles, fiind cel mai puternic dintre toți, însă acesta refuză în favoarea lui Iason, acesta fiind inițiatorul expediției. Vrăjitoarea Medeea, pe care zeița Hera o blestemă să se îndrăgostească de Iason, îl convinge pe acesta s-o ia în expediție. Berbecul cu lâna de aur era păzit de un dragon care nu dormea niciodată. Folosind șiretlicurile magiei și farmecul muzicii, recurgând la ajutorul lui Orfeu cu a sa liră, Medeea izbuteste să adoarmă dragonul. Expediția se soldează cu succes și Iason obține mult căutata Lână de aur. Ce se știe despre acest obiect și de ce era atât de râvnită? Pentru grecii antici, Lână de aur constituia un simbol al bogățiilor din țările orientale. Acest fapt îi determină pe unii să considere că e vorba de o tehnologie răsăriteană, prețioasă și avantajoasă economic, care era ținută în secret și pe care grecii, de asemenea, voiau să o posede. O ipoteză înclină să echivaleze Lana de Aur cu mătasea de mare, care era prelucrată în mai multe sate de pe coastele Mării Mediterane. O versiune a mitului susține că Lână de aur ar fi avut puterea de a vindeca rănile, deci avea o proprietate magico-terapeutică. Cunoaștem că Lana de Aur aparținea unui berbec de aur înaripat, care i-a adus în zbor pe Frix și Hele la Colhida, actuala Georgie de astăzi. Mitul spune că era un animal sacru ce aparținea lui Zeus, iar conform altei versiuni lui Hermes, avea puterea de a zbura, deci era un mijloc de transport aerian. Constatăm, deci, că era vorba de un obiect deosebit de prețios, care nu era la îndemâna oricui, dar era mult dorit. Fie că aceste proprietăți erau cumulate de imaginația colectivă, fie avea funcții multiple, una dintre care era cea de aparat de zbor.

d) **Covorul magic.** Dacă despre berbecul de aur știm că era unicat, atunci ideea covorului zburător cunoaște o răspândire atât în Orient cât și în Occident. Și textele mitice, dar și

literatura cultă relatează utilizarea unui vehicul aerian destul de răspândit în timpurile îndepărtate, precum covorul de zbor. În celebra carte *O mie și una de nopți*, motivul covorului miraculos apare de mai multe ori. Se relatează cum prințul *Husain* întreprinzând o călătorie în India la Bisnagar, procură un astfel de covor, despre care se spune că „Oricine stă pe acest covor și dorește cu gândul să fie luat și așezat pe alt loc, într-o clipă din ochi, va fi dus acolo, fie că este locul apropiat, fie depărtat. o călătorie de o zi și greu de ajuns.” [6] Deci e vorba de un aparat misterios ce are proprietatea de a deplasa momentan pasagerul, e vorba de o teleportare instantanee. În alte texte covoarele de zbor constituie niște vehicule, care exercită deplasarea în limitele vizibilității umane. În alt basm din aceeași antologie, *Aladdin* devine posesorul mai multor comori precum lampa, care îndeplinea orice dorință, inelul fermecat etc., printre care și covorul zburător. „*Kay Kavus* a fost șahul Iranului a construit un *tron care zboară*, care a fost purtat de o echipă de vulturi instruiți” [5]. Conform Vechiului Testament, Regele Solomon folosea un covor sau un car aerian, deci o mașină zburătoare, pe care o asamblase conducându-se de înțelepciunea cu care l-a înzestrat Dumnezeu. Până în zilele noastre s-au păstrat pe vârfurile mai multor munți din Irak, Iran, Kașmir, până în Yemen, structuri ciudate denumite *Tronul lui Solomon*.

e) În folclorul rusesc întâlnim un personaj local care se numește *Baba Iaga*, adică femeia ce practică Yoga, care folosește pe post de aeronavă stupa și mătura. Stupa este un fel de butoi de proporții mici cu aplicații particulare, iar mătura, cu ale sale fibre, exercita funcția de antenă sau e un instrument cu care „vâslește”. Un motiv răspândit în poveștile populare slave este cel despre *Emelya-prostănacul*, care era leneș, dar inventiv și norocos și care prinde știuca miraculoasă ce îi îndeplinește dorințele ingeniozității tehnice – mașini cu funcții automat – gălețile ce singure aduc apa acasă, toporul ce dispică lemnele, sania ce merge fără cai, iar punctul culminant este *cuptorul* ce se transformă într-un mijloc de transport performant.

f) **Încălțăminte pentru zbor.** În poveștile mai multor popoare întâlnim tipuri de încălțăminte cu puterea de deplasare cu viteză mare și cu capacitatea de a parcurge distanțe enorme în zbor. Astfel personajele sunt dotate cu cizme-alergători, cu pantofi magici, cu bocanci de mers sau sandale zburătoare. Fiecare pas efectuat îl deplasează pe stăpân la o distanță considerabilă. Zeul Vidar din mitologia nordică menționat în Edda poetică, avea pantofi magici. Hermes din mitologia greacă și-a confecționat sandale cu aripi, care îi facilitau funcția de mesager. Din folclorul rus, Emelya se bucura de cizme zburătoare etc.. Ideea încălțăminte pentru zbor este reluată ulterior și în literatura cultă sau SF.

g) **Aripile.** Semantica aripilor ce ține de înălțarea trupului, dar și de cea a spiritului, o întâlnim în mitologiile lumii Orientale și Occidentale. Sursele clasice oferă multe exemple de ființe înaripate în afara păsărilor cu care suntem obișnuiți și le primim ca un dat divin. Printre aceste fături întâlnim creaturi benefice, dar și malefice: lei înaripați, cai înaripați: Pegasul, dragoni înaripați, sfîncși, Pasărea Phoenix, Pasărea Măiastră, Pajura, sirenele, harpiile, oameni înaripați, pe care îi numim îngeri etc.. Să ne oprim la *Calul Năzdrăvan* din basmele românești, care fascinează prin miracolul cel oferă. El îndeplinește o funcție dublă: cea de navă aerospațială și cea de consilier al eroului. În calitate de vehicul, Calul Năzdrăvan are mai multe viteze, întrebându-l pe voinic, cum vrea să fie purtat „ca vântul sau ca gândul”; are și mai multe itinerarii până la Lună sau până la Soare; sau dimensiuni spațiale, alteori îl ridică „până în al nouălea cer”. Să amintim, Calul Năzdrăvan mai are o calitate deosebită: consumă foc.

Propunem aceste dimensiuni să fie înțelese nu doar în sens poetic. Fata Împăratului Roș la dorință se preface în pasăre. Dar avem și pe Păsărilă care prin ale sale meșteșuguri are puterea să prindă păsările. În același timp, putem invoca cazul **aripilor aplicate**. Arhitectorul și sculptorul grec, *Dedal*, la solicitarea lui Minos, construiește un labirint pentru Minotaur, fiul său ce era nesățios să mănânce carne de om. La rugămintea Ariadnei, Dedal dezvăluie lui Tezeu secretul labirintului. Pentru al pedepsi, Minos îl închide pe Dedal împreună cu fiul său Icar, în același labirint. Grație talentului său inventiv, Dedal construiește două perechi de aripi spre a evada. Dar îl previne pe Icar în privința imperfecțiunii acestei construcții, avertizându-l să nu se apropie de prea mult de mare ca să nu i se ude aripile, dar nici de soare să nu se topească ceara cu care acestea erau prinse. În euforia zborului tânărul Icar uită de sfaturile tatălui său, se ridică în înaltul cerului trezind gelozia lui Helios – zeul Soare – care sporește arșița, ceara se topește și Icar se prăbușește.

h) **Teleportarea** este un fenomen științific, care presupune deplasarea momentană a unui obiect la o distanță considerabilă, fără ca parcurgerea să fie atestată. În povești acest fenomen este prezentat drept aflare a unei persoane sau obiect simultan în două sau mai multe locuri depărtate. Mitologia indiană ilustrează în repetate rânduri acest fenomen. În basmul românesc, prima întâlnire a lui Harap Alb cu Sfânta Duminică este menționată ca o teleportare: bătrâna se înfățișează ca o apariție neașteptată și se retrage la fel – învăluită într-un hobot alb încât îi pierduseră urma. Impresionează acel vâl hieratic prin a cărui grație se realizează teleportarea făpturii mistice.

Prin urmare, mitologia și folclorul popoarelor lumii pune la dispoziția receptorului o gamă variată de mașini zburătoare, care se impun în memoria colectivă prin divertismentul tehnologiilor și potențialul funcțional. Vehiculele mitice – care, covoare, aripi sau încălțări de zbor – aduc prin a lor prezență o atmosferă misterioasă, dar totodată o inventivitate luxuriantă.

3. Concluzii. Cele expuse mai sus denotă o bogată fantezia constructivă și artistică. Vorba filosofului antic grec Parmenide „Ex nihilo, nihil fit” („Nimic nu vine din nimic”). Adică, aceste imagini nu se puteau naște fără vre-un grăunte de adevăr și realitate. E vorba de o memorie colectivă ce deține în arhivele sale niște fișiere ale istoriei limii și care comunică prin intermediul limbajului mitic. Iar publicul receptiv este afectiv marcat de valoarea mesajului furnizat de mituri, printre care am putea menționa:

- Ingenioasa imaginație tehnologică – învingerea forței gravitației, utilizarea mecanismului imponderabilității etc..
- Bogăția figurilor de stil – metafore, simboluri, comparații..; a formulelor poetice – fabulosul, feieria, misterul...
- Rămâne să stabilim proporția dintre fantezie (sfera imaginativă) și realitate.
- Nu e vorba de o ficțiune, ci de o ilustrare a prezenței veritabile a mijloacelor de transport de factură exotică.
- Ideea progresului istoric nu întotdeauna rezistă, pe alocuri dăm dreptate versiunii mitice, care susține ideea erelor în descreștere, epoca de aur rămânând un ideal al timpurilor profane.

BIBLIOGRAFIE

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Teoctist Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române cu aprobarea Sfântului Sinod, Societatea Biblică Interconfesională din România, 2000.

2. Chevalier, Jean, *Dicționar de simboluri*, Editura Artemis, București, 1994.
3. Kernbach, Victor, *Miturile esențiale*, Univers Enciclopedic, București, 1996.
4. Kernbach, Victor, *Dicționar de mitologie generală*, Editura Albatros, București, 1983.

Surse Web:

5. *Vimanas – vehiculele zburatoare din textele sacre indiene*,
<https://www.yogatime.ro/vimanas-vehiculele-zburatoare-din-textele-sacre-indiene/>, (vizitat 6.05 2022)
6. *Covorul fermecat*, https://hmn.wiki/ro/Magic_carpet, (vizitat 6.05 2022)

NICHITA SMOCHINĂ – UN DESTIN TRANSNISTREAN DE EXCEPȚIE

NICHITA SMOCHINA OF THE ILLUSTRIOUS PERSONALITIES IN THE TRANSNISTRAN REGION

*Sergiu Cogut, dr. în filologie, lector univ.,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

*Sergiu Cogut, PhD, univ. lecturer,
„Ion Creanga” SPU from Chisinau
ORCID: 0000-0002-1235-7942*

CZU: 929:94(478)”19”

DOI: 10.46728/c.v3.25-03-2022.p24-28

Abstract

Nichita Smochină is one of the illustrious personalities of the 20th century born in the Transnistrian region. He established himself as one of the polyvalent figures of Romanian culture through his activity in various fields such as history, ethnography, folkloristics, anthropology, sociology and, of course, jurisprudence. During his life, he manifested himself as one of the most important lawyers who fought for the rights of the Transnistrian Romanians. For his special merits, he was elected in 1942 Honorary Member of the Romanian Academy. His memoirs appeared posthumously and represent the most important of the writings he bequeathed to us.

Key-words: illustrious personality, the 20th century, lawyer, historian, ethnographer, folklorist, rights, Transnistrian Romanians, Honorary Member, Romanian Academy, memoirs.

Personalitatea lui Nichita Smochină se înscrie în panteonul somităților secolului al XX-lea ce au avut o contribuție marcantă la dezvoltarea spiritualității românești. Despre activitatea sa și parcursul lui biografic în 2017 Aurel Strungaru a editat o carte intitulată *Nichita Smochină: o viață de apărător al românilor transnistreni*, în care, chiar la început, se menționează despre protagonist: „Nichita Smochină, jurist, filozof al dreptului, publicist, istoric, etnograf, folclorist, antropolog, sociolog, slavist, profesor, membru de onoare al Academiei Române, personalitate de excepție a poporului român, a cărui biografie s-a împletit cu istoria zbuciumată a secolului al XX-lea a fost apărător al drepturilor românilor transnistreni. A ajuns până la Liga Națiunilor să lupte pentru drepturile acestora condamnând abuzurile, deznăționalizarea, teroarea suferită și cerând respectarea drepturilor lor” (5, p. 17). În continuare, se precizează cu referire la munca sa științifică următoarele: „... a fost în continuă căutare de noi documente și surse pentru a putea dovedi originile românilor rămași în afara țării. Numeroasele articole și lucrări științifice scrise în limbile română, franceză, italiană, germană și rusă au confirmat prin documente vechi, săpături arheologice, denumiri de localități și de nume proprii, prin prezența obiceiurilor și a tradițiilor existența românilor de la Nistru